

СИЛАБУС
навчальної дисципліни «Психологія сім'ї та гендерна психологія»
 для студентів освітнього рівня «Магістр»
 спеціальності «014 Середня освіта (Здоров'я людини)»
 факультету педагогіки та психології

2020-2021 навчальний рік

Назва навчальної дисципліни	«ПСИХОЛОГІЯ СІМ'Ї ТА ГЕНДЕРНА ПСИХОЛОГІЯ»
Організація навчання	<p><u>День тижня та час навчання за розкладом:</u> П'ятниця, 14.00–15.30</p> <p><u>Викладачі та їх контакти:</u> ст. викладач Челнокова М.С. м. Київ, вул. Тургенівська 8/14, 14 поверх, аудиторія 14–3; тел. (044) 486–41–40; ел. адреса kmbvoogz@gmail.com</p> <p><u>Графік роботи викладача:</u> Понеділок–П'ятниця, 8.00–16.00</p>
Актуальність навчальної дисципліни	<p>Психологія сім'ї та гендерна психологія відіграють надважливе значення в сучасному світі, адже стрімкий розвиток суспільства потребує вирішення завдань в багатьох галузях як психологічної так і валеологічної практики, а також потребують міждисциплінарного та комплексного підходу.</p> <p>Актуальність навчальної дисципліни «Психологія сім'ї та гендерна психологія» є безперечним не тільки для студентів педагогічних спеціальностей, але і для суспільства в цілому. Майбутні фахівці в галузі психології та валеології часто стикаються з проблемами, вирішення яких потребує знань не тільки стосовно гендеру, але і психології сім'ї. Адже психологія гендерного розвитку включає аналіз концептуальних підходів і досліджень, що стосуються засвоєння статевих ролей, їх характеру в сім'ї та соціумі.</p> <p>Враховуючи зазначене вище, вважаємо, що студенти які навчаються за спеціальністю 014 Середня освіта (Здоров'я людини), повинні опанувати теоретичні знання та оволодіти практичними навичками з навчальної дисципліни «Психологія сім'ї та гендерна психологія».</p>
Опис навчальної дисципліни	<p>«Психологія сім'ї та гендерна психологія» є нормативною дисципліною циклу професійної підготовки студентів, що навчаються за спеціальністю 014 Середня освіта (Здоров'я людини), освітнього рівня «Магістр». Дисципліна вивчається протягом I року навчання (перший семестр) й передбачає опанування 3 кредитів ECTS (90 годин). Тижневе навантаження складає 7 год, в тому числі – 2 год. аудиторні заняття та 5 годин – самостійна робота студента. Формою підсумкового контролю є залік.</p>
Мета та завдання навчальної дисципліни	<p>Формування професійно-комунікативної компетентності майбутніх фахівців освітньої галузі; ознайомити студентів з особливостями сімейної та гендерної психології, специфікою сімейного</p>

	консультування, реабілітацією та корекцією.
Міждисциплінарні зв'язки	«Педагогіка», «Психологія», «Фізична реабілітація», «Загальна та педагогічна валеологія», «Фізіологія ВНД».
Методи навчання	Лекції із презентаційним супроводом; дискусії, «метод круглого столу», «мозковий штурм», метод-проект, тренінг, лабораторний експеримент, розв'язування ситуаційних задач, тестування.
Очікувані результати навчання	<p><i>Студенти повинні знати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> — становлення гендерної як науки. — специфіку вивчення гендерної психології вітчизняними та зарубіжними вченими. — місце гендерної психології в системі наук; — предмет, об'єкт і завдання психології сім'ї; — методологію соціально-психологічних досліджень проблем шлюбно-сімейних стосунків; — поняття «шлюб» і «сім'я» з точки зору представників різних психологічних напрямів та підходів; — форми організації шлюбно-сімейних стосунків в історичному контексті; — особливості функціонально-рольової структури сімейних відносин; — життєвий цикл сім'ї та динаміку сімейних відносин; — стилі і помилки у вихованні дітей у сім'ї; — причини сімейних і подружніх конфліктів, концепції та форми дестабілізації сімейних стосунків; — основні форми та методи психологічної допомоги дисфункційним сім'ям (подружжя, батьки, діти). <p><i>Студенти повинні вміти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • здійснювати аналіз гендерних проблем, застосовуючи різні теоретичні та методичні підходи. • використовувати психологічні методики вивчення особливостей статево рольового розвитку індивіда, його орієнтацій на егалітарний чи домінаторний тип гендерних відносин. • аналізувати чоловічу та жіночу психологію, її диференціацію через призму категорії гендера. • застосовувати гендерний підхід до оцінки паритетності-ієрархічності життєдіяльності статей у великих та малих групах. • проводити наукові дослідження у сфері психології гендеру, гендерну експертизу змісту навчально-виховного процесу, комерційної реклами; • розрізняти конфліктні, кризові і проблемні сім'ї; • розрізняти дисфункційні та функціонально неспроможні сім'ї; • виявляти рівень психологічного здоров'я сім'ї; • проводити діагностичну та просвітницьку роботу з сім'єю; • проводити виховні бесіди/тренінги із старшокласниками, батьками з проблем підготовки до сімейного життя, профілактики і усунення конфліктних ситуацій у родині, виховання та розвитку дитини у сім'ї; • надавати рекомендації членам родини з метою покращення

	<p>психологічного мікроклімату у сім'ї, сприяння задоволенню потреб та гармонійному розвитку членів родини.</p> <p><i>Студенти повинні набути компетентностей:</i></p> <p><u>Загальних:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатність вчитися; • здатність та готовність до проведення бібліографічної та інформаційно-пошукової роботи; • здатність та готовність до проведення бібліографічної та інформаційно-пошукової роботи; • здатність та готовність до оволодіння культурою наукового мислення, узагальнення, аналізом та синтезом фактів та теоретичних положень. • здатність до самовдосконалення та саморозвитку на основі рефлексії своєї діяльності; • здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; • знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності; • здатність приймати обґрунтоване рішення; працювати в команді; навички міжособистісної взаємодії; • здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; • навички використання інформаційних і комунікаційних технологій; • здатність діяти соціально відповідально та свідомо. <p><u>Спеціальних:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> — здатність та готовність до проведення бібліографічної та інформаційно-пошукової роботи; — здатність та готовність до оволодіння культурою наукового мислення, узагальнення, аналізом та синтезом фактів та теоретичних положень; — уміння формулювати цілі, розробляти стратегії і план роботи, із старшокласниками, батьками з проблем підготовки до сімейного життя, профілактики і усунення конфліктних ситуацій у родині, виховання та розвитку дитини у сім'ї; — обирати та використовувати сучасні технології наукових досліджень з метою надання рекомендацій членам родини, сприяння покращенню психологічного мікроклімату у сім'ї, задоволенню потреб та гармонійному розвитку членів родини; — забезпечувати системність уявлення результатів наукового дослідження у сфері психології гендеру, гендерну експертизу змісту навчально-виховного процесу, комерційної реклами та психології сім'ї.
<p>Тематичний план навчальної дисципліни</p>	<p><u>Теоретична підготовка:</u></p> <p>Тема 1. Психологія в системі гендерного знання. Теоретичні основи та методи гендерної психології</p> <p>Тема 2. Актуальні проблеми гедерної психології. Гендер та насильство.</p> <p>Тема 3. Предмет та завдання «Психології сім'ї» на сучасному етапі.</p>

	<p>Сім'я та шлюб (основні поняття).</p> <p><u>Практична підготовка:</u></p> <p>Тема 1. Гендерні характеристики особистості.</p> <p>Тема 2. Гендер, робота та сім'я.</p> <p>Тема 3. Джерела та тенденції розвитку сім'ї в сучасному світі.</p> <p>Тема 4. Функціонально-рольова структура сімейних відносин. Життєвий цикл сім'ї.</p> <p>Тема 5. Шлюбно-сімейні стосунки і проблеми.</p> <p><u>Самостійна підготовка:</u></p> <p>Розроблення індивідуальних навчально-дослідних проектів.</p>
<p>Навчальні ресурси</p>	<p><i>Основні літературні джерела</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Берн Ш. М. Гендерная психология / Ш. М. Берн. — СПб. : Нева, 2001. — С.7-9 2. Гендер і сексуальність: хрестоматія / В. Гайденко (ред.). — Суми : Університетська книга, 2009. — С.14-20 с. 4. Аннамари Дж. Введение в квир-теорию / Джадогос Аннамари. – М.: «Реабилитация» - 2008. – 108 с. Крюкова Т.Л. Психология семьи: жизненные трудности и совладание с ними/Т.Л.Крюкова, М.Ф. Сапоровская, Е.В. Куфтык – СПб.: Речь, 2005.- 240 с. 3. Левицкий В.М. Психология семейных отношений. /В.М.Левицкий - К.: Феникс, 1991. – 266 с. Малкина-Пых И. Г.Насилие: психология и терапия// Гендерная терапия. Справочник практического психолога / И. Г. Малкина-Пых,, М.: "ЭКСМО", 2006 – С 120-145 4. Психологія сім'ї. Навч. посібник /Під ред.В.М.Поліщука / - Суми.: Унів.книга, 2008.- 240 с. 5. Психологія сімейних взаємин. Навчальний посібник /Під ред.М.С.Корольчука -К.: Ніка-Центр,2010.- 280 с. 6. Синдром «професійного вигорання» та професійна кар'єра працівників освітніх організацій: гендерні аспекти / за наук. ред. С. Д. Масименка та ш. — К.: Міленіум, 2004. — С.63-98. 7. Шнейдер Л.Б. Семейная психология: учебн. Пособие для вузов/Л.Б.Шнейдер – [Изд.4е] -М.: «Академический проект»; Трикста,2008-730с. 8. Эйдемиллер Э.Г. Психология и психотерапия семьям. /Э.Г.Эйдемиллер, В.В. Юстицкис – СПб.: Питер, 2010. – 662 с. <p><i>Додаткові літературні джерела</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бендас Т. В. Гендерная психология : учеб. пособие / Т. В. Бендас. — СПб.: Питер, 2005. — С 42-54. 3. Горні К. Втеча від жіночості / К. Гоні // Незалежний культурологічний часопис «І». — 2003. — № 27. — С. 6—23. 2. Мужчина и женщина. Часть 1. Человеческая сексуальность // Десмонд Моррис // BBC/https://www.youtube.com/watch?v=0bCcKZYZOos 3. Говорун Т. Стаття та сексуальність: психологічний ракурс: навч. посіб. / Т. Говорун, О. Кікежді. — Т. : Навч. кн., 1999. —С.4-49. 4. Голод С.И. Стабильность семьи: социологический и демографический аспекты/С.И.Голод – Л.: Наука, 1989. – 138 с.

	<p>5. Ильин Е. П. Мужчины и женщины в семье // Пол и гендер / Е. П. Ильин. — СПб. : Питер, 2010. —С. 356-417</p> <p>6. Олифинович Н.И. Психология семейных кризисов/ Н.И.Олифинович, Т.А. ЗинкевичКуземкина, Т.Ф.Велента -СПб. : Речь, 2008.-360с.</p> <p>7. Посысоев Н.Н. Основы психологи семьи и семейного консультирования. [Учебн. пособие для студентовВУЗов]/Под общ.ред. Н.Н.Посысоева. - М.: Изд. ВЛАДОС-ПРЕСС, 2004.-328с.</p> <p>8. Психология семейних отношений с основами семейного консультирования. Учебное пособие /Под ред. Е.Г.Силяевой - М.: Академия, 2004.- 195с.</p> <p style="text-align: center;">Електронні ресурси</p> <p>1. Всесвітня організація охорони здоров'я в Україні [Електронний ресурс]. – Шлях доступу: https://www.who.int/countries/ukr/ru/</p> <p>2. Европейская база данных «Здоровье для всех» – Шлях доступу: www.euro.who.int/ru/home</p> <p>3. Центр медичної статистики Міністерства охорони здоров'я України [Електронний ресурс]. – Шлях доступу: https://moz.gov.ua/article/statistic/centr-medichnoi-statistiki-moz-ukraini</p> <p>4. Human Visualization Platform in interactive 3D. URL: https://human.biodigital.com</p>
<p>Політика курсу</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Студент повинен вчасно приходити на заняття; • У випадку пропуску 50, або більше % практичних (лабораторних) занять без поважної причини, які не були попередньо відпрацьовані, студент не буде допущений до підсумкового контролю (екзамену); • Студент повинен добросовісно готуватися до усіх видів поточного, модульного та підсумкового контролю; • Студент має брати активну участь на практичних (лабораторних) заняттях; • Студент повинен бути толерантним у спілкуванні з викладачем та іншими студентами, зокрема під час обговорення дискусійних питань на заняттях; • Студент може відпрацювати будь-яке пропущене з поважної причини заняття чи вид контролю; • Заборонено користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування та виконання письмових завдань. Проте користування зазначеними гаджетами під час практичних, індивідуальних та семінарських завдань дозволяється. • У випадку порушення норм академічної доброчесності під час виконання завдань поточного, модульного чи підсумкового контролю, студент отримає «0» балів. • Якщо студент має претензії до викладача через оцінювання, якість надання послуг тощо, спершу треба повідомити про це самого викладача; якщо проблему не вдалося вирішити, студент має право звернутися до завідувача кафедри чи керівництва факультету; • Студент повинен неухильно дотримуватися правил внутрішнього розпорядку навчального закладу; інших видів політики, передбаченої нормативними документами, що регулюють навчальний процес у ЗВО.

<p>Критерії оцінювання та розрахунок рейтингових балів</p>	<p><u>Поточний контроль</u> рівня засвоєння навчального матеріалу проводиться шляхом опитування студентів на практичних та лабораторних заняттях та захисту виконаного практичного завдання.</p> <p><u>Контроль самостійної роботи студентів</u> здійснюється під час захисту виконаного студентом індивідуального навчально-дослідного проекту.</p> <p><u>Підсумковий контроль</u> рівня засвоєння навчального матеріалу проводиться шляхом виконання студентами письмових контрольних робіт за темами модулів.</p> <p><u>Загальний рейтинговий бал</u> складається з суми семестрових рейтингових балів, а саме: відповідь студента на лабораторному/практичному занятті (загальний семестровий рейтинг 100 балів): захист лабораторної (практичної) роботи (загальний семестровий рейтинг 60 балів); підсумкове тестування (семестровий рейтинг 40 балів)., екзаменаційна оцінка (рейтинг 100 балів). Коефіцієнт перерахунку 1/3.</p> <p><u>Нормативний рейтинговий бал</u> – 100</p>
---	--